

Hırvatistan'ın AB Üyeliğine Yeşil Işık

3 Ekim 2005'te Türkiye'yle aynı anda müzakerelere başlayan Hırvatistan, Birlik'in 28. üyesi olabilmesi için Avrupa Birliği (AB) yetkililerinden yeşil ışık aldı. Hırvatistan ile müzakerelerin sona erdiği duyurularak, bu yılın sonuna kadar Katılım Antlaşması'nın imzalanmasının, 1 Temmuz 2013'te ise Hırvatistan'ın AB üyeliğine kabul edilmesinin hedeflendiği belirtildi. Hırvatistan hükümeti, müzakerelerin tamamlanmasını Hırvatistan devletinin en büyük başarılarından biri olarak kutladı. Ne var ki Hırvatistan'daki sayıca yaygın AB karşıtları hükümete meydan okumaya devam ediyor.

Hırvatistan'ın AB ile bütünleşme sürecinin iki aşamadan geçtiği söylenebilir. Birinci aşama 2000'li yılların başına kadar olan, ikinci aşama ise 2000'li yılların başından günümüze devam eden aşamadır. Birinci aşamada da Hırvatistan'ın AB'ye üyelik hedefi dile getirildi, ancak daha çok sözde kaldı. Birlik ile bütünleşme doğrultusundaki asıl adımlar 2000 sonrasında atıldı. Ancak AB ile bütünleşmenin bu aşaması da zorluklarla geçti. Her şeyden önce bazı Hırvat politikacılar AB'den gelen eleştirileri "Hırvat karşıtlığı" veya "ülkenin içişlerine karışma" olarak algılamaya devam etti. Müzakere sürecinde Hırvatistan'a gereğinden fazla zorluk yaşatıldığına inananlar da vardı.

¹ http://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/105/Erhan+Turbedar_+Dr.

Müzakerelere başlamak için Hırvatistan savaş suçu işleyen bazı Hırvatlar'ı yakalayıp, eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICTY)'ne teslim etmek zorunda kaldı. Oysa Hırvatlar 1990'ların ilk yarısında kurtuluş savaşı yürüttükleri gerekçesiyle, savaş suçu işlemiş olmakla itham edilemeyeceklerine inanıyorlardı. Savaş suçları konusu Hırvatistan toplumunda hassasiyet arz etmeye devam ediyor.

2009 yılında Hırvatistan'ın yeni Başbakanı olarak göreve başlayan Jadranka Kosor, AB ile müzakerelerin sonlandırılmasını temel önceliği olarak belirlemişti. Bu kapsamda, sınır anlaşmazlığından kaynaklanan, Hırvatistan'ın AB yolundaki Sloven engelini aşmak zorunda kaldı. Ardından yolsuzluklara karşı mücadelede önemli adımlar attı. Görevini kötüye kullanma ve yolsuzluk suçlamalarıyla, aralarında Hırvatistan'ın bir önceki başbakanı Ivo Sanader'in de olduğu yüzlerce kişiye karşı soruşturma başlatıldı, tutuklamalar yapıldı.

Hırvatistan Hükümeti'nin koşulları yerine getirmedeki ısrarlı tutumu sayesinde AB ile müzakere sürecine nokta koyuldu. Ancak AB'ye üyelik mücadelesi Hırvatistan Hükümeti açısından henüz sona ermiş değildir. Çünkü Hırvatistan'ın üyelik müzakereleri kapsamında taahhüt ettiği reformlar denetlenmeye devam edecek. Diğer taraftan, AB üyeliğini desteklemeyen Hırvatlar'ın ikna edilmesi gerekecek. AB'nin genel imajının Hırvatistan'da pek olumlu olmadığı uzun süreden beri biliniyor. Örneğin, AB'nin kamuoyu araştırmalarından sorumlu birimi Eurobarometre'nin 18 Şubat 2011 tarihli raporuna göre, ankete katılan Hırvatların yüzde 27'si AB üyeliğini faydalı, yüzde 29'u ise zararlı buluyor. Ankete katılanların yüzde 41'i de Hırvatistan'ın AB üyeliğini ne faydalı, ne de zararlı görüyor. Güncel kamuoyu yoklamaları ise, Hırvatistan'ın AB üyeliğini destekleyenlerin yüzde 50'nin altında kaldığına işaret ediyor.

Hırvatistan'ın bağımsızlığı için savaşmış ve daha milliyetçi duruşta olanlar, AB üyeliğinin ülkenin egemenliğine zarar vereceğine inanıyor. Bu yüzden Hırvatistan'ın üst düzey yetkilileri, AB üyeliği ile Hırvatistan'ın daha güvende olacağı, daha etkili ve daha itibarlı bir ülkeye dönüşeceği yönünde mesajlar vererek, söz konusu üyeliği Hırvatistan bağımsızlığı ve egemenliğinin son aşaması olarak göstermeye çalışıyor. Bu konuda Brüksel'den de destek geldi ve üyelik müzakerelerinin sonlandırıldığı duyurusu, Hırvatistan bağımsızlık tarihinin 20. yıldönümüne denk gelecek şekilde yapıldı.

AB üyeliğine karamsarlıkla yaklaşan ikinci kesimde refah seviyesi daha düşük olanlar yer alıyor. Bu kesimde AB üyeliğinin hayat pahalılığını yükseltebileceği endişesinin bulunduğu gözüküyor. Diğer taraftan, işsizlik oranı yüzde 18 civarında olan ve ayrıca bu yılki ekonomik büyüme oranının yüzde 2'nin altında kalacağı tahmin edilen Hırvatistan'ın, AB şirketlerinin rekabeti karşısında da sorunlar yaşayabileceğinden endişe edenler bulunuyor.

Katılım Antlaşması'nın imzalanmasını izleyen 30 gün içinde Hırvatistan, AB üyeliğine ilişkin bir halkoylaması düzenlemek zorunda kalacak. Ülkedeki yaygın AB karşıtlığıyla baş etmek ümidiyle, 2010 yılında gerçekleştirilen bir anayasa değişikliğiyle halkoylaması koşulları hafifletildi. Şöyle ki halkoylamasının başarılı olması için kayıtlı seçmenlerin mutlak çoğunluğu değil, oy hakkını kullananların mutlak çoğunluğu yeterli olacak. Yine de AB üyeliğine yönelik desteği artırmak için, Hırvatistan yetkilileri önümüzdeki aylarda yoğun kampanya yürütmek zorunda kalacak.